evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ASYRSKÉ SOCHAŘSTVÍ

ASYRSKÉ SOCHAŘSTVÍ

VY_32_INOVACE_DVK1113

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Starověké umění
- Předmět: DVK / 1. ročník
- Anotace: Obrazová prezentace, charakteristika a vývoj asyrského sochařství

ASYRSKÉ SOCHAŘSTVÍ

- V sochařství se tradičně rozvíjelo zejména oficiální **reliéfní umění** s náměty vládce (***Aššurbanipal na voze***, 7. st. BC Britské muzeum, Londýn), zvláště s ***válečnými a loveckými motivy*** ***(výzdoba Ašurbanipalova paláce v Ninive)*** nebo ***motivy kultovních obřadů*** ***(Sargonův palác v Chorsabádu)***, na nichž se panovníci v supích maskách ztotožňovali s kosmickým principem zúrodňování (plodivosti), zobrazováni byli též ***démoni, monstra***.
- Reliéfy byly zhotovovány nejen ***z pálené hlíny, kamene*** ***(většinou bílého vápence),*** ale též ***ze slonoviny***
- Vedle malých ***bronzových reliéfů*** nošených na krku vznikala též velká litecká díla, např. ***bronzová brána z Imgur-Bélu*** **(**9.st.BC., Britské muzeum, Londýn), líčící pochody vojsk, odpočinek i mučení zajatců za tažení Aššurnasirpala.

ASYRSKÝ RELIÉF

- Hlavní funkcí **reliéfu** bylo zpevnit palácové stěny (vnitřek stěn byl cihlový, ale plochy s reliéfy kamenné) a oslnit návštěvníka. Veškeré palácové reliéfy bývaly kdysi barevné.
- Nejčastějším motivem bývaly lovecké a válečné úspěchy panovníka (bitvy, zajímání otroků, vyhnanství porobeného národa), dokonale technicky provedené.
- Pro asyrské reliéfy je typické, že v případě znázorňování mužských postav jsou svaly předimenzované, ale perfektní znalost anatomie je zřejmá. Pozadí válečných scén se vyvíjelo - bylo čím dál dekorativnější.

KULTOVNÍ OBŘADY

Aššurnasirpal jako kněz / Aššurnasirpal na trůně

V asyrských svatyních se pravděpodobně prováděl zvláštní rituál, který je zachycen na mnoha asyrských reliéfech. Jsou na nich zachyceny <u>božské bytosti s orlí hlavou a křídly,</u> které opylují samičí palmy samčími pestíky. Drží při tom nádobku s pylem a v ruce samčí šištici. Tento rituál provádí na reliéfu často i sám panovník.

Relief from the Palace of king Sargon II
at Dur Sharrukin in Assyria.

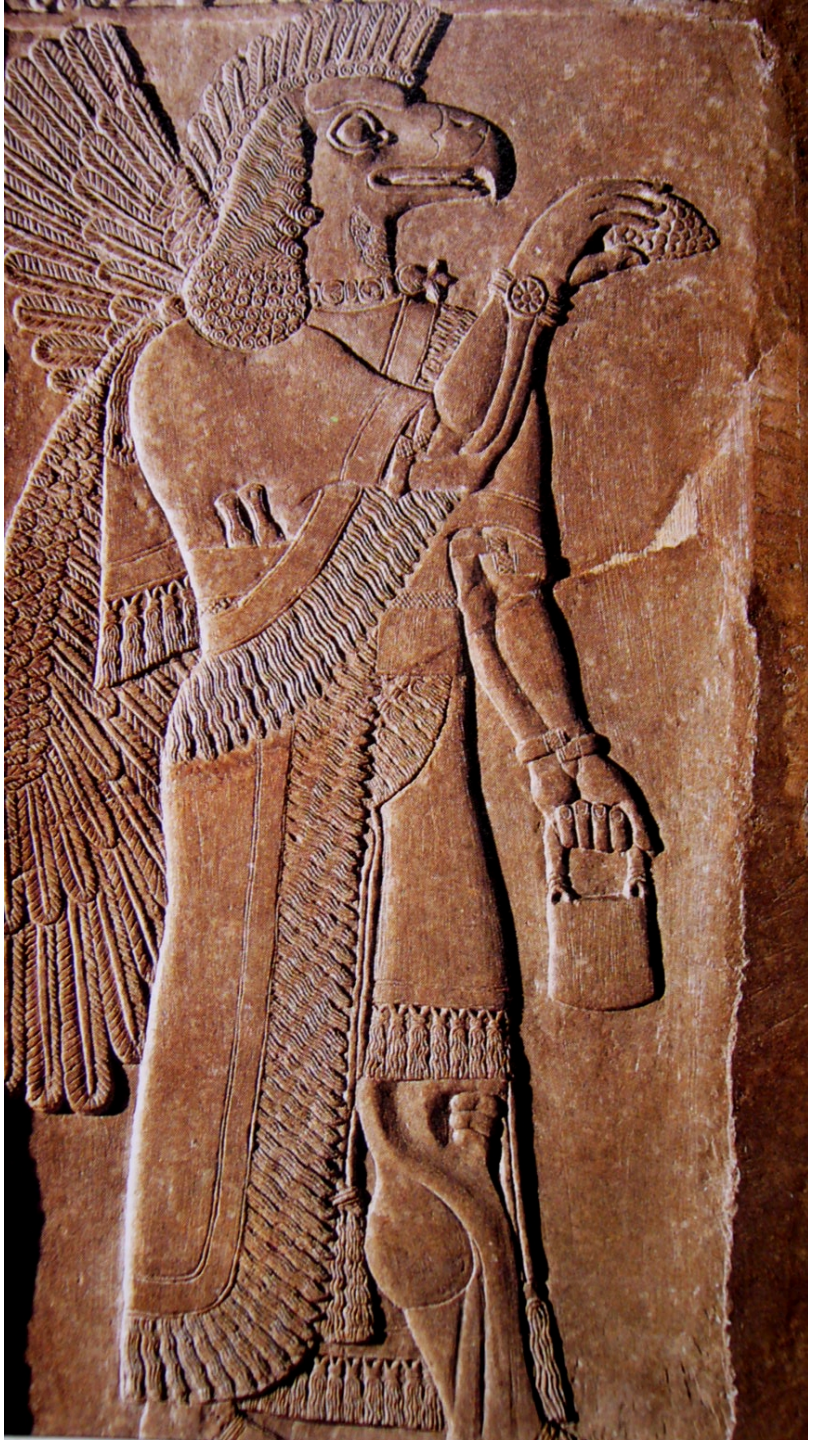

Kněz v masce

Sargon jako kněz
Sargon II při rituálu

BITEVNÍ SCÉNY

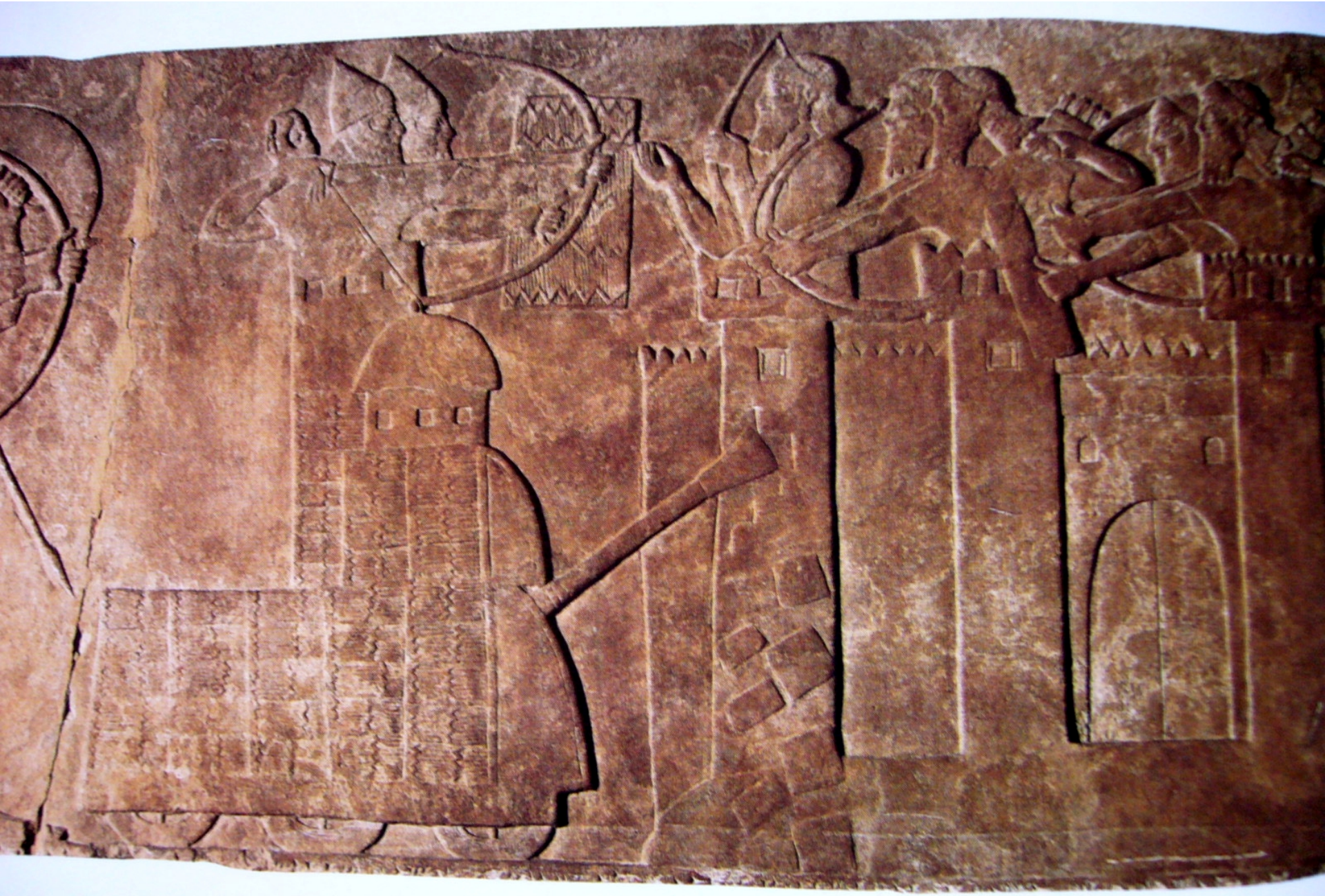

relief of the Assyrian Battering Ram from the British Museum

UŘEZÁVÁNÍ HLAV
POČÍTÁNÍ ZAJATCŮ

ASSYRSKÝ PĚŠÁK

***Vřava na bitevním poli** u řeky Ulai v Elamu. Nelítostný boj muže proti muži se kloní ve prospěch Aššurbanipalových oddílů. Asyrský voják právě uřezává hlavu Te´ummanovi, elamskému králi, jiný sráží Te´umma-nova nejstaršího syna a korunního prince. Nahoře už Asyřané ředí průvod elamských žen a děti k odchodu do zajetí.*

LOVECKÉ SCÉNY

Assurnasirpal II. zabíjí lva.

850 B.C.E.

Assyrian lion hunting relief from Nineveh.
Lion hunt. Assyrian, about 865-860 BC.

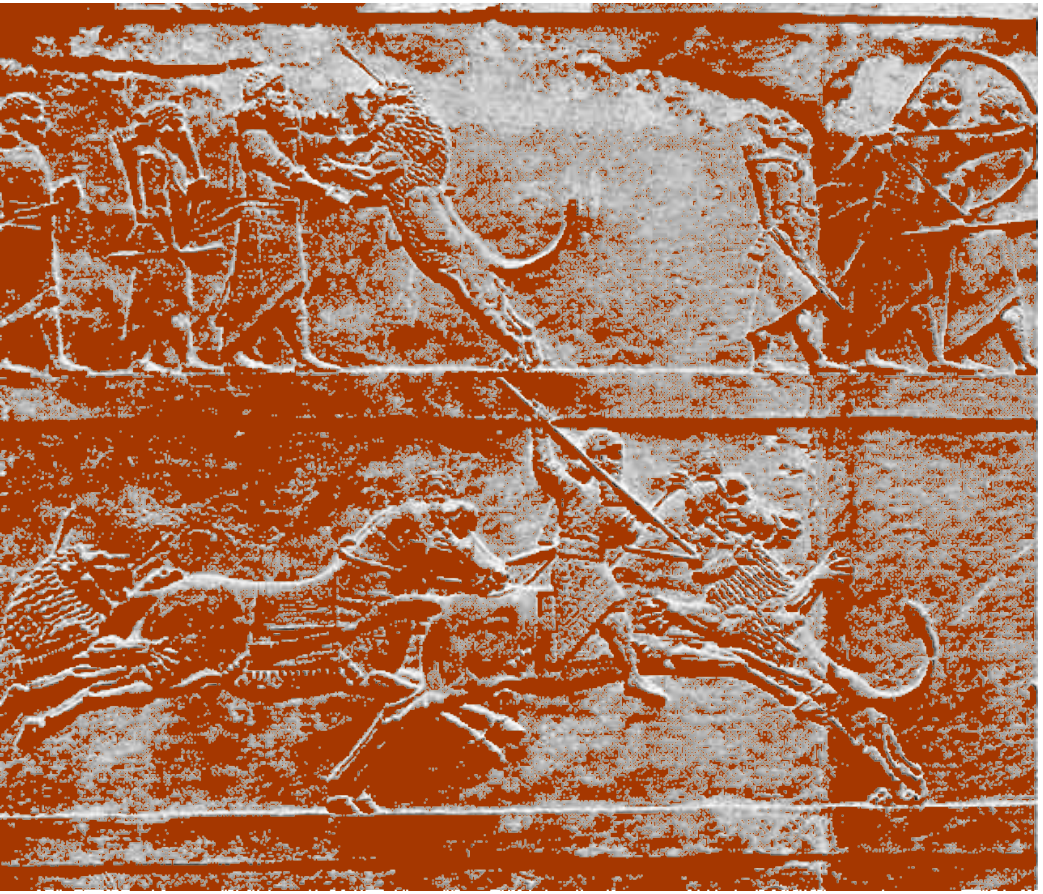

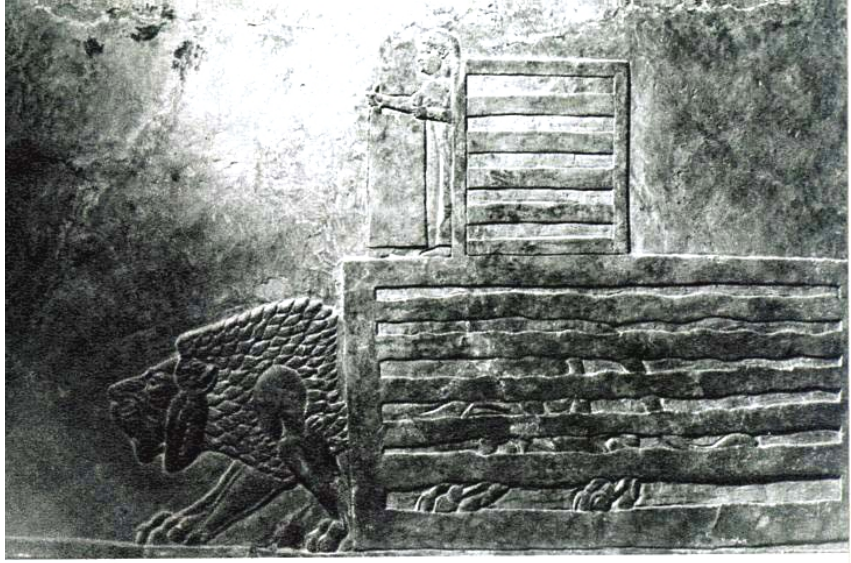

Soubor reliéfů, který nazýváme Malý lov na lvy, postupně zachycuje jednotlivé okamžiky královské zábavy.Král Aššurbanipal vypráví: „Já Aššurbanipal, král světa, král Asyrie, jsem pro své královské potěšení šípem střelil hrůzného stepního lva, vypuštěného z klece. Ale to jej ještě neskolilo. Na příkaz božského Nergala, vládce stepi, který mne nadal mužnou silou, jsem tasil železný meč a probodl jej, takže vypustil duši. "Ve středním pásu dráždí honec důtkami lva, který se zdráhá bojovat, dole koná král úlitbu nad zabitými zvířaty.

http://funkystock.photoshelter.com/image/I0000JQWIGmPWuro

Assyrian relief from Nineveh, depicting a dying lion.

Tag from exhibit says "Courtiers watching lion hunts. Assyrian, about 645-635 BC. From Nineveh, North Palace, Room S, panel 6

reliéfy z Ninive

Paláce asyrských králů pozdní doby měly monumentální dvoukřídlé brány, jejichž dřevěné části byly spojovány horizontálními bronzovými pásy zdobenými reliéfními výpravnými motivy, tepanými v nízkém reliéfu, podle forem vymodelovaných pravděpodobně z bitumu. Do dneška se zachovaly **bronzové části vrat z paláce Salmanassara III**. **v Imgur-Bélu** - dnešním Balavátu- z druhé poloviny 9. stol. př. Kr. Mezi jeho reliéfy se nachází i zajímavé ztvárnění asyrského obléhání syrsko-foinického přístavu Tyros a výpravy, která poprvé dosáhla pramenů Tigridu.

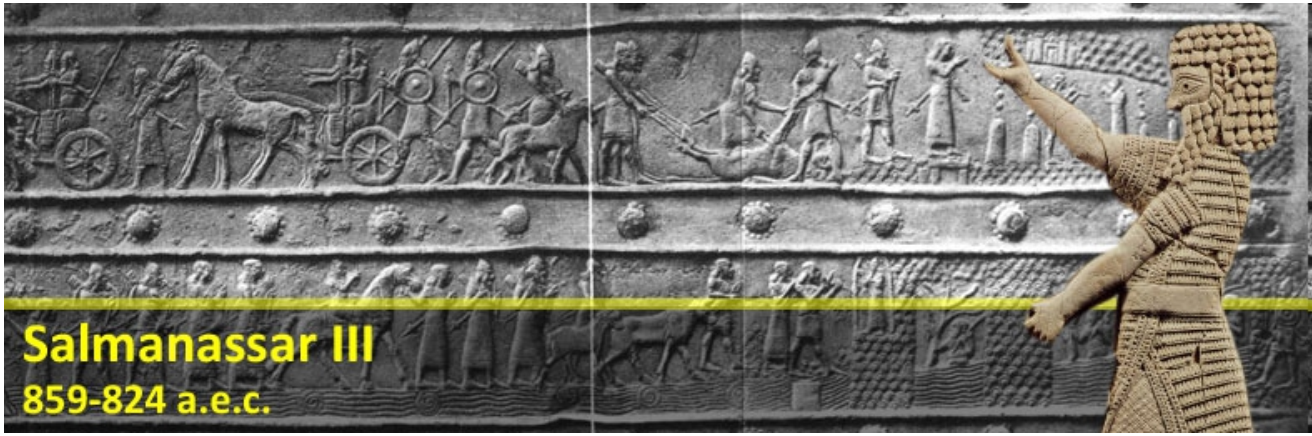

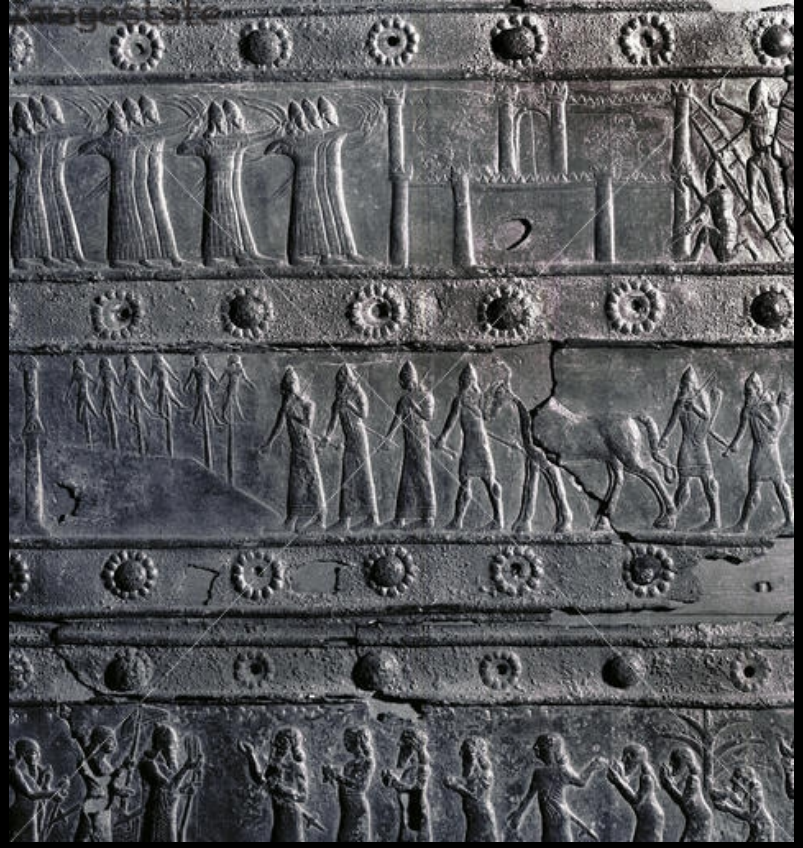

Bronze relief decoration from the gates of Shalmaneser III, from Balawat, Iraq, Assyrian, c853

Démon Pazzuzu
DÉMON VĚTRU

Pazuzu Asyrský démon

The demon of the South-west wind.
Bronze (Louvre).

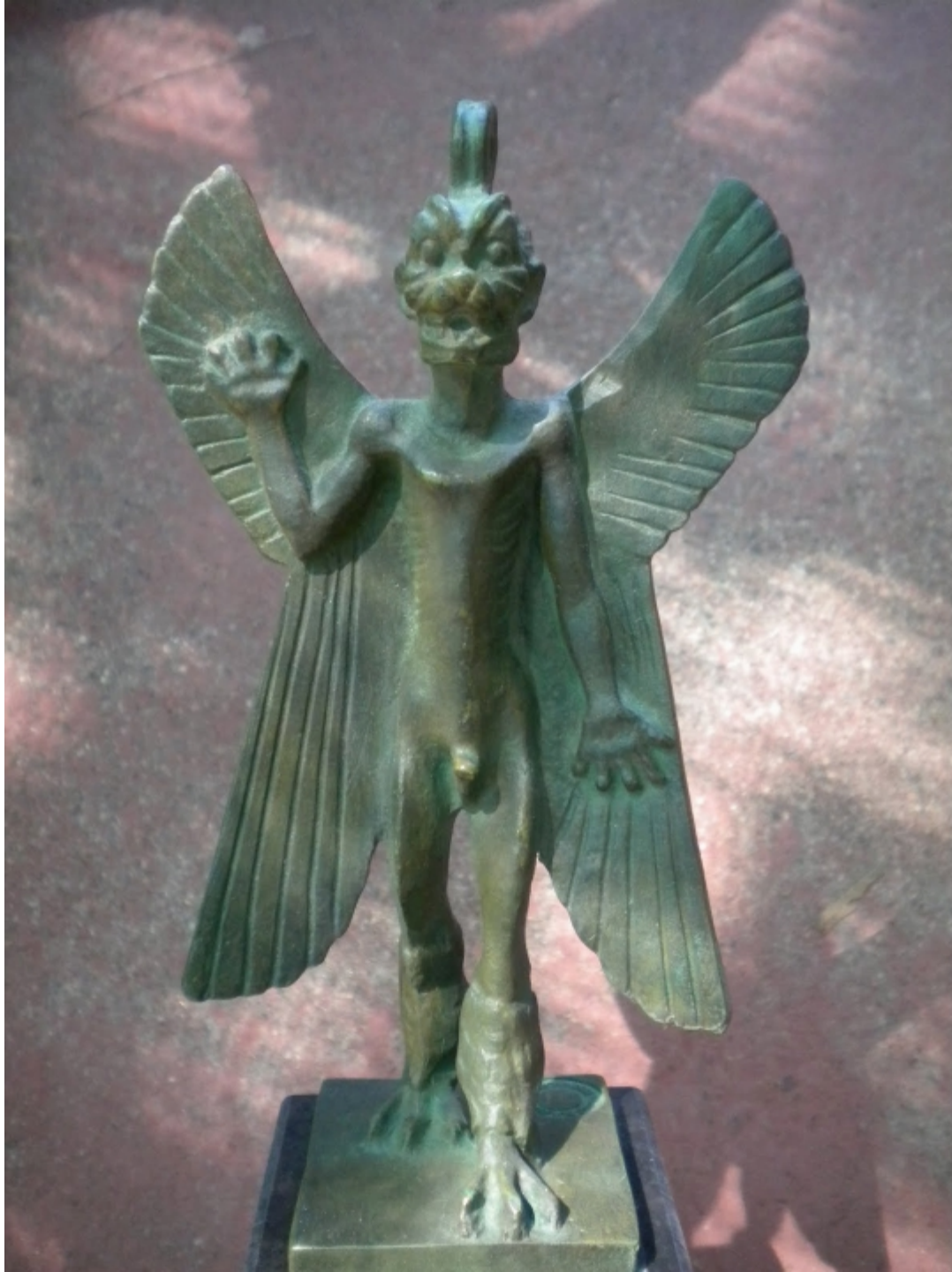

Zdroje:

PIOJAN, José. ***Dějiny umění 1***, 1. vyd. Praha: Odeon, 1977. ISBN: 80-7176-765-4
kol. ***Ilustrované dějiny světa - Úsvit civilizací***, 2. vyd. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN: 80-7161-016-X
kol. ***Encyklopedie starověkého světa***, 1. vyd.Praha: Perfekt, 2004. ISBN: 80-8046-269-0
AUGUSTA, Pavel. a HONZÁK, František. ***Jak se žilo ve starověku,*** 1. vyd. Praha: Albatros,1989
PhDr. BALEKA, Jan. ***Výtvarné umění – Multimediální encyklopedie***, 1. vyd. LEDA, 1998

Internetové zdroje:

http://cs.wikipedia.org
http://commons.wikimedia.org/
http://www.ucebnice-dejepisu.ic.cz/0102-dejiny-mezopotamie-akkadska-rise-sumerska-rise-babylon.php
http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/kruh/web/pages/08-predni-vychod.html
http://21stoleti.cz/blog/2004/10/20/po-stopach-skryte-minulosti/
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Assyrian_Attack_on_a_Town.jpg
http://www.biblearchaeology.org/post/2006/10/who-was-nimrod.aspx
https://bucks.instructure.com/courses/200544/files/2586457?module_item_id=1474298
http://enkiisacosmicheroe.blogspot.cz/2012/05/babylon-magnificence-of-god-marduk.html
http://karenswhimsy.com/ancient-assyrians.shtm
http://www.bible-history.com/ibh/Assyrian+Reliefs/
http://www.bible-history.com/ibh/Assyrian+Reliefs/Other+Reliefs/Relief+of+the+Assyrian+Battering+Ram+from+the+British+Museum
http://www.historia.templodeapolo.net/governantes_ver.asp?cod_governante=29&value=Salmanassar%20III&civ=Civiliza%C3%A7%C3%A3o%20Ass%C3%ADria&sede=Nimrud
http://et.wikipedia.org/wiki/Ass%C3%BC%C3%BCria
http://groteskology.blogspot.cz/2011/03/knowing-me-and-knowing-zu.html